

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

॥ ఉద్ధవ గీతా - ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజమహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using skt, L^AT_EX, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

॥ ఉద్ధవ గీతా - ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అథ బ్రహ్మోఽఽత్మజైర్దేవైః ప్రజేశైరావృతోఽభ్యగాత్ |
భవశ్చ భూతభవ్యేశో యయౌ భూతగణైర్వృతః || 1.1 ||

ఇంద్రో మరుద్భిర్భగవానాదిత్యా వసవోఽశ్వినౌ |
ఋభవోఽంగిరసో రుద్రా విశ్వే సాధ్యాశ్చ దేవతాః || 1.2 ||

గంధర్వాస్సరసో నాగాః సిద్ధచారణగుహ్యాకాః |
ఋషయః పితరశ్చైవ సవిద్యాధరకిన్నరాః || 1.3 ||

ద్వారకాముపసంజగ్ముః సర్వే కృష్ణదిదృక్షవః |
వపుషా యేన భగవాన్ నరలోకమనోరమః |
యశో వితేనే లోకేషు సర్వలోకమలాపహం || 1.4 ||

తస్యాం విభ్రాజమానాయాం సమృద్ధాయాం మహర్ద్ధిభిః |
వ్యచక్షతావితృప్తాక్షాః కృష్ణమదుభతదర్శనం || 1.5 ||

స్వర్గోద్యానోపగైర్మాల్వైశ్శాఛదయంతో యుదూత్తమం |
గీర్భిశ్చిత్రపదార్థాభిస్తుష్టువుర్జగదీశ్వరం || 1.6 ||

శ్రీదేవా ఊచుః

నతాః స్మ తే నాథ పదారవిందం

బుద్ధీంద్రియప్రాణమనోవచోభిః |

యచ్చింత్యతేఽంతర్హృది భావయుక్తై-

ర్ముముక్షుభిః కర్మమయోరుపాశాత్ || 1.7 ||

త్వం మాయయా త్రిగుణయాఽఽత్మని దుర్విభావ్యం
 వ్యక్తం సృజస్యవసి లుంపసి తద్గుణస్థః |
 నైతైర్భవానజిత కర్మభిరజ్యతే వై
 యత్సేవ సుఖేఽవ్యవహితేఽభిరతోఽనవద్యః || 1.8 ||

శుద్ధిర్నృణాం న తు తథేడ్య దురాశయానాం
 విద్యాశ్రుతాధ్యయనదానతపఃక్రియాభిః |
 సత్త్వాత్మనామృషభ తే యశసి ప్రవృద్ధ-
 సచ్ఛ్రీద్ధయా శ్రవణసంభృతయా యథా స్యాత్ || 1.9 ||

స్యాన్నస్తవాంఘ్రిరశుభాశయధూమకేతుః
 క్షేమాయ యో మునిభిరార్ద్రహృదోహ్యమానః |
 యః సాత్వత్తైః సమవిభూతయ ఆత్మవద్భి-
 ర్వాహ్యహేఽర్చితః సవనశః స్వరతిక్రమాయ || 1.10 ||

యశ్చింత్యతే ప్రయతపాణిభిరధ్వరాగ్నౌ
 త్రయ్యా నిరుక్తవిధినేశ హవిర్గృహీత్వా |
 అధ్యాత్మయోగ ఉత యోగిభిరాత్మమాయాం
 జిజ్ఞాసుభిః పరమభాగవతైః పరీష్టః || 1.11 ||

పర్యుష్టయా తప విభో వనమాలయేయం
 సంస్పార్ధినీ భగవతీ ప్రతిపత్నీవచ్ఛ్రీః |
 యః సుప్రణీతమముయార్హణమాదదన్నో
 భూయాత్ సదాంఘ్రిరశుభాశయధూమకేతుః || 1.12 ||

కేతుస్త్రివిక్రమయుతస్త్రిపత త్పతాకో
 యస్తే భయాభయకరోఽసురదేవచమ్పాః |
 స్వర్గాయ సాధుషు ఖలేష్వితరాయ భూమన్
 పదః పునాతు భగవన్ భజతామఘం నః || 1.13 ||

నస్యోతగావ ఇవ యస్య వశే భవంతి
 బ్రహ్మాదయస్తనుభృతో మిథురర్ద్యమానాః |
 కాలస్య తే ప్రకృతిపూరుషయోః పరస్య
 శం నస్తనోతు చరణః పురుషోత్తమస్య || 1.14 ||

అస్యాసి హేతురుదయస్థితినయమానాం
 అవ్యక్తజీవమహతామపి కాలమాహుః |
 సోఽయం త్రిణాభిరఖిలాపచయే ప్రవృత్తః
 కాలో గభీరరయ ఉత్తమపూరుషస్త్వం || 1.15 ||

త్వత్తః పుమాన్ సమధిగమ్య యయా స్వవీర్యం
 ధత్తే మహాంతమివ గర్భమమోఘవీర్యః |
 సోఽయం తయానుగత ఆత్మన ఆండకోశం
 హైమం ససర్జ బహిరావరణైరుపేతం || 1.16 ||

తత్తస్థూషశ్చ జగతశ్చ భవానధీశో
 యన్మాయయోత్థగుణవిక్రియయోపసీతాన్ |
 అర్థాంజుషన్నపి హృషీకపతే న లిప్తో
 యేఽనేయ స్వతః పరిహృతాదపి బిభ్యతి స్మ || 1.17 ||

స్మాయావలోకలవదర్శితభావహారి-
 భ్రూమండలప్రహితసౌరతమంత్రశౌండైః |
 పత్న్యస్తు షోడశసహస్రమనంగబాణై-
 ర్యనేయింద్రియం విమథితుం కరణైర్న విభవ్యః || 1.18 ||

విభవ్యస్తవామృతకథోదవహస్త్రిలోక్యాః
 పాదావనేజసరితః శమలాని హంతుం |
 ఆనుశ్రవం శ్రుతిభిరంఘ్రిజమంగసంగై-
 స్తీర్థద్వయం శుచిషదస్త ఉపస్పృశంతి || 1.19 ||

శ్రీబాదరాయణిరువాచ

ఇత్యభిష్టూయ విబుధైః సేశః శతధృతిర్వరిం |
అభ్యభాషత గోవిందం ప్రణమ్యాంబరమాశ్రితః || 1.20 ||

శ్రీబ్రహ్మోవాచ

భూమేర్భారావతారాయ పురా విజ్ఞాపితః ప్రభో |
త్వమస్మాభిరశేషాత్మంస్తత్తథైవోపపాదితం || 1.21 ||

ధర్మశ్చ స్థాపితః సత్సు సత్యసంధేషు వై త్వయా |
కీర్తిశ్చ దిక్షు విక్షిప్తా సర్వలోకమలాపహా || 1.22 ||

అవతీర్య యదోర్వంశే బిభ్రద్ రూపమనుత్తమం |
కర్మాణ్యుద్దామవృత్తాని హితాయ జగతోఽకృథాః || 1.23 ||

యాని తే చరితానీశ మనుష్యాః సాధవః కలౌ |
శృణ్వంతః కీర్తయంతశ్చ తరిష్యంత్యంజసా తమః || 1.24 ||

యదువంశేఽవతీర్ణస్య భవతః పురుషోత్తమ |
శరచ్ఛతం వ్యతీయాయ పంచవింశాధికం ప్రభో || 1.25 ||

నాధునా తేఽఖిలాధార దేవకార్యావశేషితం |
కులం చ విప్రశాపేన నష్టప్రాయమభూదిదం || 1.26 ||

తతః స్వధామ పరమం విశస్వ యది మన్యసే |
సలోకాల్లోకపాలాః నః పాహి వైకుంఠకింకరాః || 1.27 ||

శ్రీభగవానువాచ

అవధారితమేతన్మే యదాత్థ విబుధేశ్వర |
కృతం వః కార్యమఖిలం భూమేర్భారోఽవతారితః || 1.28 ||

తదిదం యాదవకులం వీర్యశౌర్యశ్రియోద్ధతం |
లోకం జిఘ్నుక్షద్ రుద్ధం మే వేలయేవ మహోర్ణవః || 1.29 ||

యద్యసంహృత్య దృష్టానాం యదూనాం విపులం కులం |
గంతాస్మ్యనేన లోకోఽయముద్వేలేన వినంక్ష్యతి || 1.30 ||

ఇదానీం నాశ ఆరబ్ధః కులస్య ద్విజశాపతః |
యాస్యామి భవనం బ్రహ్మన్నేతదంతే తవానఘ || 1.31 ||

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుక్తో లోకనాథేన స్వయంభూః ప్రణిపత్య తం |
సహ దేవగణైర్దేవః స్వధామ సమపద్యత || 1.32 ||

అథ తస్యాం మహోత్పాతాన్ ద్వారవత్యాం సముత్థితాన్ |
విలోక్య భగవానాహ యదువృద్ధాన్ సమాగతాన్ || 1.33 ||

శ్రీభగవానువాచ
ఏతే వై సుమహోత్పాతా వ్యుత్తిష్ఠంతీహ సర్వతః |
శాపశ్చ నః కులస్యాసీద్ బ్రాహ్మణేభ్యో దురత్యయః || 1.34 ||

న వస్తవ్యమిహాస్మాభిర్జిజీవిషుభిరార్యకాః |
ప్రభాసం సుమహాత్పుణ్యం యాస్యామోఽద్యైవ మాచిరం || 1.35 ||

యత్ర స్నాత్వా దక్షశాపాద్ గృహీతో యక్షణోడురాట్ |
విముక్తఃకిల్బిషాత్ సద్యో భేజే భూయఃకలోదయం || 1.36 ||

వయం చ తస్మిన్నాప్లుత్య తర్పయిత్వా పితౄన్ సురాన్ |
భోజయిత్వోశిజో విప్రాన్ నానాగుణవతాంధసా || 1.37 ||

తేషు దానాని పాత్రేషు శ్రద్ధయోష్ట్యా మహాంతి వై |
వృజినాని తరిష్యామో దానైర్నోభిరివార్ణవం || 1.38 ||

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం భగవతాఽఽదిష్టా యాదవాః కురునందన |
గంతుం కృతధీయస్తీర్థం స్యందనాన్ సమయూయుజన్ || 1.39 ||

తన్నిరీక్షోఽర్థవో రాజన్ శ్రుత్వా భగవతోదితం |
దృష్ట్వావిష్టాని ఘోరాణి నిత్యం కృష్ణమనువ్రతః || 1.40 ||

వివిక్త ఉపసంగమ్య జగతామీశ్వరేశ్వరం |
ప్రణమ్య శిరిసా పాదౌ ప్రాంజలిస్తమభాషత || 1.41 ||

శ్రీఉద్ధవ ఉవాచ

దేవదేవేశ యోగేశ పుణ్యశ్రవణకీర్తన |
సంహృత్యైతత్ కులం నూనం లోకం సంత్యక్ష్యతే భవాన్ |
విప్రశాపం సమర్థోఽపి వ్రత్యహన్న యదీశ్వరః || 1.42 ||

నాహం తవాంఘ్రికమలం క్షణార్థమపి కేశవ |
త్యక్తుం సముత్సహే నాథ స్వధామ నయ మామపి || 1.43 ||

తవ విక్రీడితం కృష్ణ నృణాం పరమమంగలం |
కర్ణపీయూషమాస్వాద్య త్యజంత్యన్యస్సృహం జనః || 1.44 ||

శయాసనాటనస్థాన స్నానక్రీడాశనాదిషు |
కథం త్వాం ప్రియమాత్మానం వయం భక్తాస్త్యజేమహి || 1.45 ||

త్వయోపభుక్తుస్సగ్గంధ వాసోఽలంకారచర్చితాః |
ఉచ్ఛిష్టభోజినో దాసాస్తవ మాయాం జయేమ హి || 1.46 ||

వతాశనా య ఋషయః శ్రమణా ఊర్ధ్వమంథినః |
బ్రహ్మీఖ్యం ధామ తే యాంతి శాంతాః సంన్యాసినోఽమలాః || 1.47 ||

వయం త్విహా మహాయోగిన్ భ్రమంతః కర్మవర్తమానుః ।
త్వద్వార్తయా తరిష్యామస్తావకైర్దుస్తరం తమః ॥ 1.48 ॥

స్మరంతః కీర్తయంతస్తే కృతాని గదితాని చ ।
గత్యుత్స్మితేక్షణక్షేలి యస్మిలోకవిడంబనం ॥ 1.49 ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం విజ్ఞాపితో రాజన్ భగవాన్ దేవకీసుతః ।
ఏకాంతినం ప్రియం భృత్యముద్ధవం సమభాషత ॥ 1.50 ॥

॥ ఇతి ప్రథమోఽధ్యాయః ॥